

Posudek diplomové práce

Název práce: **Případ začínajícího učitele na Kavkaze: autorský přístup ve školském systému**

Autorka: **Anna Šimáková Dosoudilová**

Vedoucí práce: MgA. Hana Malaníková, Ph.D.

Oponent práce: Doc. PhDr. Vladimír Chrz, Ph.D.

...

Autorka si jako téma magisterské diplomové práce zvolila reflexi své půlroční praxe na mezinárodní škole v gruzínském Tbilisi, která pro ni byla iniciačním pedagogickým zážitkem a místy podle všeho i noční můrou... Jak sama píše, cítila potřebu „poučit se z krizového vývoje“, porozumět této mnohvrstevnaté zkušenosti a utřídit si, nakolik ji zformovaly vnější okolnosti provázející institucionalizované vzdělávání a nakolik ona sama, svým osobnostním nastavením a přístupem k pedagogice. Vzhledem ke studijnímu oboru diplomantky (herectví se zaměřením na autorskou tvorbu a pedagogiku) považují téma za dobře zvolené a zacílené. Je patrné, že text vznikl z vnitřní potřeby studentky – tedy ne účelově, jako „školní povinnost“.

Už od začátku měla autorka jasno v tom, že by se ráda pokusila nejen o detailní popis a zobecnění prožité zkušenosti, ale také o její nahlédnutí skrze vlastní texty částečně dokumentárního a částečně stylizovaného charakteru (deníkové záznamy, emailové dopisy, literárně komponované zápisky). S tímto materiálem se rozhodla zacházet v duchu narativní biografie, tedy převyprávět své vyprávění o jednom časoprostorově ohraničeném pedagogickém případě.

Hlavní páteř textu tvoří dvě přibližně stejně obsažné kapitoly. V první, nazvané *Konstrukce identity učitele*, nás autorka seznamuje s reáliemi svého pobytu na Kavkaze a přibližuje zázemí a vzdělávací koncepci mezinárodní školy European school v Tbilisi, kde ji bylo nabídnuto místo učitelky tělocviku pro první stupeň a koordinátorky mimoškolních aktivit pro středoškolské studenty. Následuje čtenářsky nejděčnější pasáž, skládající pomocí úryvků z deníku a citací emailové korespondence dramatický příběh její snahy adaptovat se na specifické podmínky postsovětského školství v rámci elitní instituce, vybojovat si jiné podmínky, a nakonec rezignace a rozhodnutí podat ve škole výpověď.

Další kapitola – *Komentář ke zkušenosti* – přináší zobecnění a teoretické ukotvení kavkazských událostí, pokus o jakousi reinterpetaci už jednou zformulované sebeinterpretace. Autorka tu provádí poctivou sebereflexi svého účinkování v roli učitelky. Závěry, ke kterým dochází, konzultuje s odbornou pedagogickou literaturou (a

některými úvahami Komenského) i s literaturou zaměřenou na efektivní metody komunikace (*Nenásilná komunikace* Marshalla Rosenberga). Na základě detailně rozebraného výchovného konfliktu s dívkou jménem Liz vytváří jakousi osobní rukověť pedagoga – začátečníka.

V závěru autorka shrnuje kavkazské pedagogické dobrodružství a sumarizuje nálezy, ke kterým dospěla během psaní. Formuluje svůj postoj k institucionalizovanému vzdělávání, k praktickému naplňování ideje rovnocenného partnerství učitele a žáka a zamýšlí se nad svou případnou pedagogickou budoucností.

Po formální stránce nemám k práci žádné námitky, je na požadované úrovni.

Celkové hodnocení

Diplomantka pracovala od začátku samostatně a soustředěně. Měla dobře rozmyšlený záměr a pečlivě posbíraný materiál, ale zároveň odvalu nechat se vést vznikajícím tvarem a sledovat, jakou strukturu si vyžádá.

cením si jejího zralého autorského pohledu i nadhledu. V práci prokazuje, že dokáže invenčně pracovat s jazykem, čtenářovou pozorností i formalizovaným žánrem školní diplomové práce. A také, že se ve složité životní a profesní situaci dokázala zorientovat a najít svou vlastní cestu, zodpovědnou k druhým i k sobě samé.

Umím si velmi dobře představit, že by se *Případ začínajícího učitele na Kavkaze* mohla v další verzi suverénně přerodit v onen Bildungsroman, který autorka v závěrečném shrnutí právem připomíná.

Předkládanou diplomovou práci Anny Šimákové Dosoudilové s radostí doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení A.

V Praze 2. 6. 2017

Hanka Malaníková